

The top-left corner of the page features a series of overlapping, light blue geometric shapes. These include a large, irregular polygon with a curved bottom edge, and several smaller, overlapping circles and semi-circles that create a layered, architectural effect. The shapes are defined by thin, light blue outlines.

**Hos
virksomhederne**

Virksomhederne

Andelselskaberne styrker den danske fødevareklynges konkurrenceevne

Danmark har en lang tradition for at producere fødevarer samt andre animalske og vegetabiliske produkter. Derudover er der en betydelig agro- og ingrediensindustri, der bygger oven på fødevarerproduktionen.

Andelsbevægelsen

Andelsbevægelsen og andelselskaberne er vigtige for, at den danske landbrugs- og fødevarersektor kan skabe produkter med kvalitet og høj fødevarer sikkerhed. Store danske virksomheder som Arla Foods, Danish Crown, DLG og Danish Agro er bygget op omkring den unikke danske andelstanke.

I 1800-tallet startede andelsbevægelsen, hvor landmændene gik sammen for at skabe fødevarer af højere kvalitet, så de kunne få en højere pris for deres varer. Andelselskaberne er karakteriseret ved, at leverandørerne til virksomhederne også

er ejerne. Det skaber en unik koordination og optimering i værdikæden fra jord til bord. Igennem mange år har andelselskaberne styrket konkurrenceevnen, hvilket har givet Danmark en stærk markedsposition internationalt.

Mejerier

Der er i dag omkring 25 mejerier i Danmark. Arla Foods er det klart største og tilhører også top-10 i verden og er i øvrigt også verdens største økologiske mejeri. Udover Arla findes der er lang række mindre mejerier, heriblandt Thise, Naturmælk, Mammen Mejerierne og Nordex Food.

I Danmark produceres der langt mere mælk, end vi selv er i stand til at forbruge, hvilket betyder at ca. ¾ af mælken bliver brugt til produktion af produkter til eksport. Samlet set blev der i 2020 eksporteret mejeriprodukter for ca. 20 mia. kr. De danske landmænd leverede 5.666 mio. kg mælk til mejerierne i 2020, hvilket er en stigning på knap en procent i forhold til året før.

I 2020 satte covid19 et stort aftryk på både produktion og priser, da stort set al salg til foodservicesektoren i hele verden forsvandt under nedlukningen i foråret. Efter en periode med uvished viste det sig dog, at salget i detailhandlen var stigende, så på den måde undgik man at markedet brød sammen. 2021 er startet op med en øget efterspørgsel af mejeriprodukter fra Kina, hvilket har resulteret i stigende markedspriser.

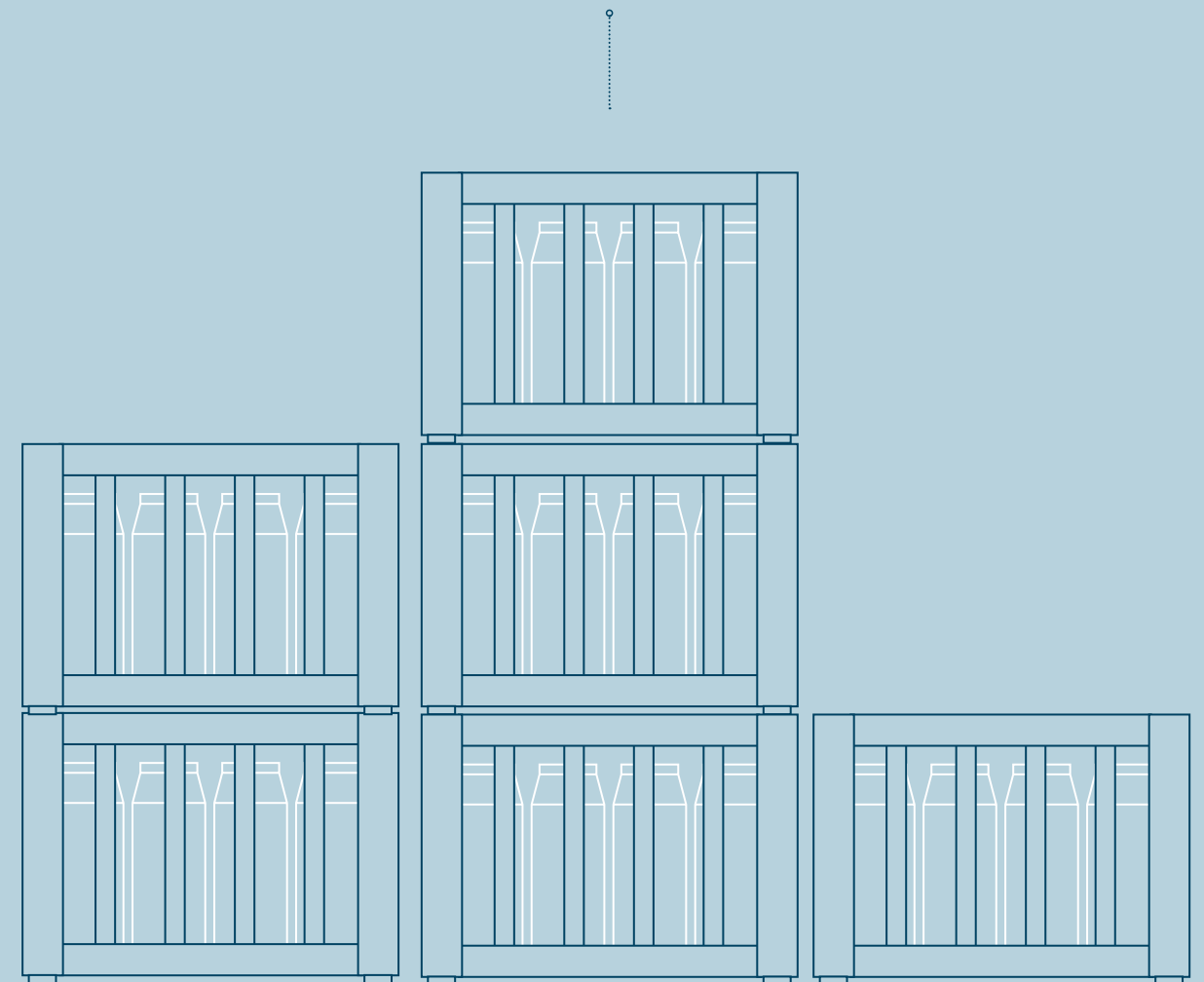
17,1%

Fersk og forarbejdet grisekød udgjorde 17,1 pct. af fødevareklyngens samlede eksport

20 mia. kr.

blev der eksporteret mejeriprodukter for i 2020

Svineslagterier

I Danmark blev der slagtet 17,3 mio. grise i 2020, hvilket er femte flest i EU. Det eneste tilbageværende andelslagteri, Danish Crown, stod for knap tre fjerdedele af disse og er et af verdens største slagterier. Udbruddet af afrikansk svinepest (ASF) skabte i 2020 store ændringer på verdensmarkedet. I Kina betød ASF en lavere kinesisk produktion af grisekød og øget efterspørgsel efter bl.a. dansk grisekød. 2021 startede da også med en pæn prisudvikling på svine-noteringen, som toppede i juni med en pris på 11,90 kr. pr. kg. Siden er noteringen dog faldet markant. Hovedårsagen er, at Kina har øget deres svineproduktion og dermed efterspørger mindre grisekød fra EU.

Fersk og forarbejdet grisekød udgjorde 17,1 pct. af fødevareklyngens samlede eksport til en værdi af 28,1 mia. kr. De vigtigste markeder er Kina, Storbritannien, Tyskland og Japan. Tilsammen aftog disse markeder godt to tredjedele af den danske eksport af fersk og forarbejdet grisekød i 2020. Eksporten til Kina af fersk og forarbejdet grisekød steg med hele 43 pct. i 2020.

Kreaturslagterier

Slagtning af kreaturer i Danmark har været stabilt de seneste 10 år med omkring 500.000 slagtninger pr. år. Det samme gør

sig gældende for den danske eksport af okse- og kalvekød, hvor der hvert år er eksporteret mere end 100.000 tons. Det vigtigste eksportmarked for dansk oksekød er EU, som aftog næsten 80 pct. af eksporten i 2020.

EU er det vigtigste eksportmarked for dansk oksekød, og aftog knap 80 pct. af eksporten i 2020

Der er sket en transformation af kvægbranchen, fra mange mindre slagterier til fire primære slagterier: Danish Crown Beef, Himmerlandskød, Århus Slagtehus (en del af Skaregruppen) og Mogens Nielsen Kreaturslagteri. Danish Crown står for mere end halvdelen af alle slagtningerne af kreaturer, herefter følger Himmerlandskød med en femtedel.

Fjerkræslagterier

Der blev eksporteret 191,7 mio. kg. fjerkrækød i 2020, med en værdi på 3,0 mia. kr. Det er en mængdefald på 3,8 pct. og et

fald i værdi på 8,9 pct., så danske fjerkræslagterier afsatte både mindre og fik en lavere pris pr. kg. fjerkrækød på eksportmarkederne i 2020 ift. 2019. De to største fjerkræslagterier i Danmark er HKScan Danmark og Danpo A/S, som står for størstedelen af produktionen af slagtekyllinger. Danish Finest Chicken (DAFC) og Rokkedahl står for en betydelig del af de resterende slagtekyllinger i Danmark.

Ægpakkerier

Der blev indvejet 77,0 mio. kg æg på de danske ægpakkerier i 2020. Det er en fremgang på 3,0 mio. kg (4,1 pct.) sammenlignet med 2019. Konsumægproduktionen afsættes hovedsageligt via de to store pakkerier, DANÆG og DAVA Foods. Derudover er der tre mellemstore pakkerier: Dueholm, Vallø samt Niels & Grete. Der er desuden en lang række mindre pakkerier.

I 2020 steg salget af skalæg til detail og foodservice med 5,8 mio. kg (10,1 pct.) til i alt 69,0 mio. kg. Over halvdelen af salget af æg til detail og foodservice i 2020 var skrabeæg. Salget af æg til detail og foodservice fordelte sig i 2020 med 31,1 pct. økologiske æg, 6,4 pct. frilandsæg, 53,4 pct. skrabeæg og 8,2 pct. buræg. Salget af skrabeæg, frilandsæg og økologiske æg til detail og foodservice steg med hhv. 12,9 pct., 16,2 pct., og 11,6 pct. i 2019. Omvendt faldt salget af buræg med 8,9 pct., hovedsageligt fordi næsten ingen supermarkedskæder udbyder buræg.

Det er meget bemærkelsesværdigt, at pakkeriernes samlede salg af skalæg til detail og foodservice er steget så meget i 2020, for salget til foodservice har været langt (måske minus 25 - 30 pct.) under det normale under covid19 pandemien, men salget til detail har mere end opvejet det manglende salg til foodservice, fordi folk har lavet og spist mere mad hjemme, ligesom det er fornemmelsen, at der har været godt gang i bagningen af diverse brød og kager.

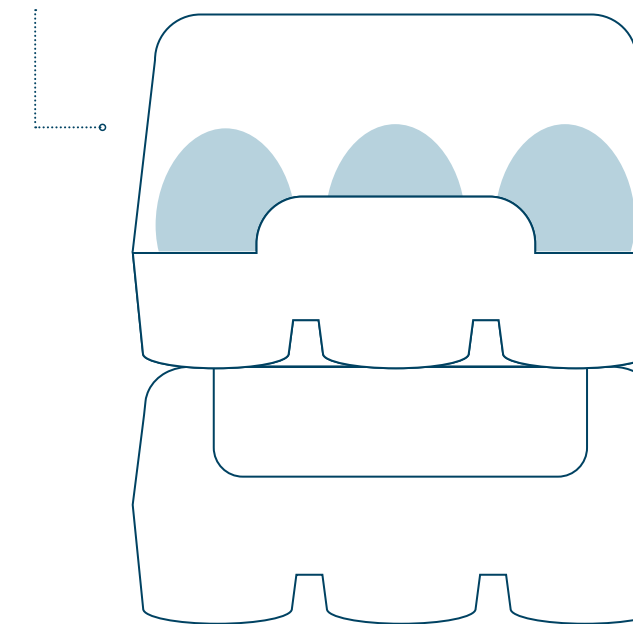
Udover skalæg til det danske marked er der en stigende eksport af skalæg til markeder i EU, Mellemøsten og Fjernøsten. Desuden foregår en del af afsætningen som flydende, tørrede eller frosne ægprodukter. Disse produkter kommer fra DANÆG Products, DAVA Foods og Ovodan Foods.

Foderstofindustrien

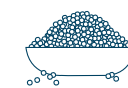
Foderstofindustrien producerer foder til den danske grise-, fjerkræ- og mælkeproduktion. De danske grovvarevirksomheder handler korn og råvarer på det internationale og danske marked. På særlige produktionsanlæg producerer virksomhederne husdyrfoderet og sørger for transporten ud til gårdene, hvor dyrene opdrættes. Foderet består primært af korn, diverse proteinkilder, planteolier, vitaminer og mineraler. Gennem produktudvikling og forsøg i praksis, har branchen fokus

10,1% øget salg

Salget af skalæg til detail har mere end opvejet det manglende salg til foodservice i 2020

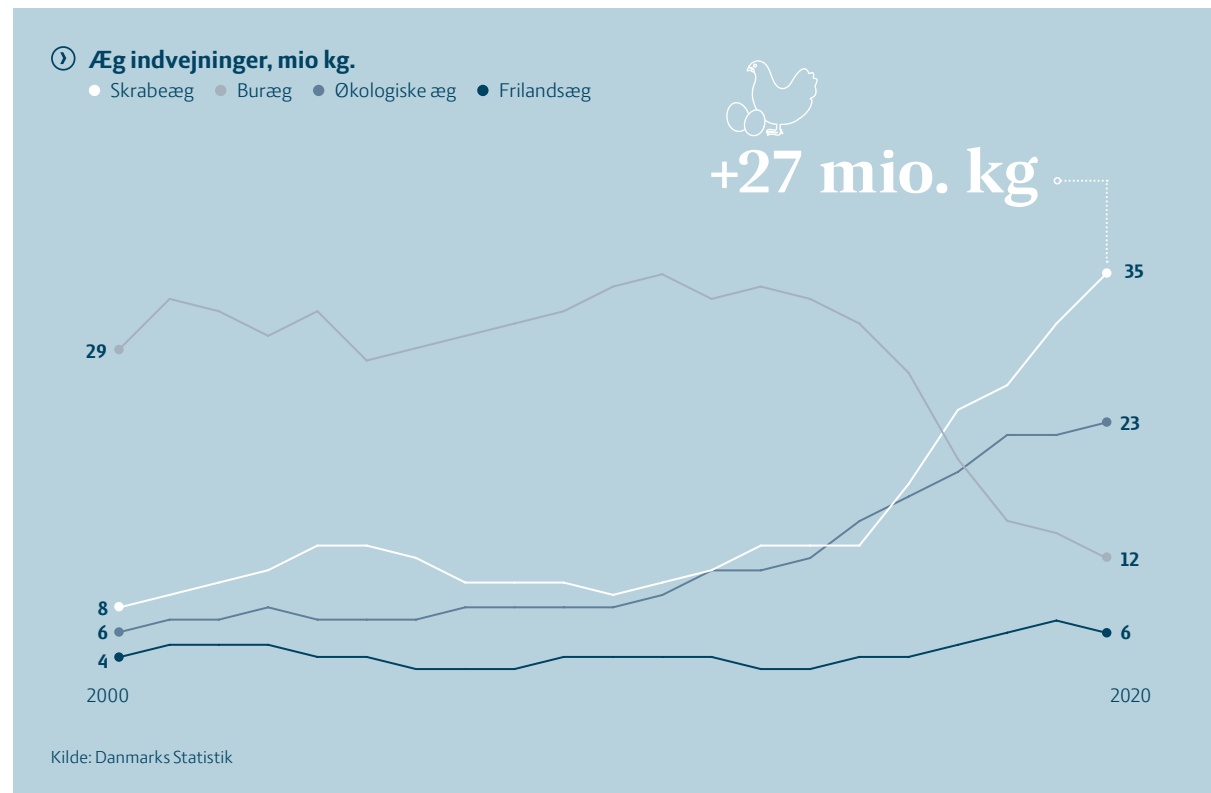

på en god og ensartet foderkvalitet for at sikre en høj foderudnyttelse i husdyrproduktionen.

Foderindustrien udvikler bæredygtige foderløsninger og sikrer en høj foderudnyttelse

De tre største aktører på grovvaremarkedet i Danmark er DLG, Danish Agro og Vestjyllands Andel, som alle arbejder på at nedbringe foderindustriens klimaaftryk bl.a. gennem innovation af nye bæredygtige foderproteiner. Som eksempel kan nævnes etableringen af græsforarbejdningsanlæg Biorefine, som skal producere foderprotein af græs. Tilsvarende ses indenfor forarbejdning af blå biomasser hvor muslinger, søstjerner og tang forarbejdes og har vist lovende resultater som bæredygtige

proteinkilder. Grønne biomasser har stort potentiale til at blive en dansk proteinkilde til foderprotein og kan potentielt erstatte dele af foderproteinimporten. Tilsvarende har foderindustrien også i samarbejde med SEGES stort fokus på at ud fase veterinært zink, hvor forskellige nye fodringstrategier har vist lovende resultater.

Sukkerproduktion

Der produceres ca. 400.000 tons sukker i Danmark fra ca. 33.000 ha med sukkerroer. Produktionen sker på de to sukkerfabrikker i Nykøbing F. og Nakskov. Fabrikkerne ejes af Nordic Sugar, der er et datterselskab af den landmandsejede nordtyske virksomhed Nordzucker. Sukkerprisen i EU og på verdensmarkedet har i slutningen af 2020 og begyndelsen af 2021 rettet sig lidt fra et meget lavt niveau. Prisen i EU er dog fortsat under EU-referencepris på sukker, hvilket udfordrer økonomien hos sukkervirksomhederne.

Kartoffelproduktion

De store kartoffelmelsfabrikker KMC og AKV Langholt forarbejder størstedelen af de dyrkede kartofler. Her forarbejdes kartoflerne til en lang række produkter. Eksporten af kartoffelbaserede produkter slog rekord med 2 mia. kr. i 2020. Knap 40 pct. af eksporten går til EU. Gennem forskning og udvikling produceres der i dag nye ingredienser af kartofler med globalt potentiale. Disse avancerede ingredienser har attraktive egenskaber, og benyttes i bl.a. fødevarerproduktionen, medicinalindustrien samt til fremstilling af papir.

Ingredienser

Ingredienser omfatter specialiserede produkter som proteiner, stivelsesformer, enzymer, mikrobielle kulturer, aromaer, tilsætningsstoffer, vitaminer, mineraler mm. Alle disse ingredienser er afgørende for de fødevarer, vi kender i dag. De tilsættes for

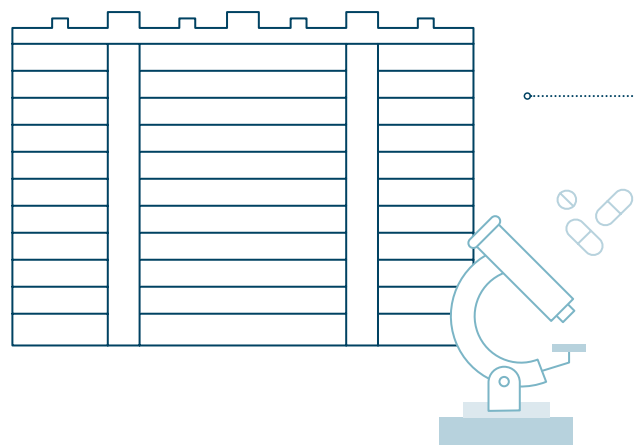
at tilføre fødevarer særlige egenskaber som længere holdbarhed, forbedret ernæringsværdi, mindre madspild eller udnyttelse af sidestrømme, der ellers ville gå tabt. Mange ingredienser kan potentielt, når de bliver anvendt på globalt plan, bidrage positivt til nedbringelsen af klimapåvirkningen fra fødevarer- og foderproduktionen.

Op til 10 pct. af omsætningen fra ingrediensbranchen investeres i forskning og udvikling

Ingrediensbranchen er en stor del af den danske fødevarerklynge. Den omfatter en meget bred vifte af forskellige virksomheder – både animalsk baserede virksomheder som fx Arla Foods Ingredients og Essentia Protein Solutions, og vegetabiliske som KMC og Nordic Sugar. Derudover er store spillere som Novozymes og Chr. Hansen globalt ledende indenfor enzymer, kulturer og bioteknologier. Branchen omsætter for over 50 mia. kr. og beskæftiger ca. 10.000 medarbejdere. Danmark er i front når det gælder innovative ingrediensløsninger, og flere danske ingrediensvirksomheder er globale markedsledere inden for deres område.

Et eksempel er Arla Foods Ingredients, der er en ledende virksomhed inden for udnyttelsen af valle, der er et biprodukt fra osteproduktion. Valleproteiner er kendt for at være et protein med høj kvalitet og hurtig optagelse i kroppen. Dette gør valleproteiner ideelle til bl.a. proteindrikke til sport og fitness. Arla Foods Ingredients er en førende leverandør af mange forskellige valleprodukter til hele verden.

50 mia. kr. omsætning

Ingrediensbranchen omsætter for over 50 mia. kr. og beskæftiger ca. 10.000 medarbejdere.

Fødevaresikkerhed

Tæt samarbejde er nøglen til Danmarks høje veterinære standard og fødevaresikkerhed

Den danske tilgang til sygdomsbekæmpelse og fødevaresikkerhed er med til at sikre den danske samhandel og eksport af animalske produkter.

Det veterinære beredskab

Danmark har i mere end 100 år været et foregangsland for sygdomsovervågning og -bekæmpelse af husdyrsygdomme. Det er foregået i et tæt samarbejde og forståelse mellem brancher, myndigheder og universiteter. Heraf følger det høje veterinære stadi i Danmark med en sund husdyrproduktion, som er fri for en række alvorlige svine-, kvæg- og fjerkræsygdomme.

Den danske sygdomsbekæmpelse danner grundlaget for den danske samhandel og eksport af animalske produkter

Handel med animalske produkter er således afhængig af, at Danmark er fri for de fornævnte sygdomme, og at det til enhver tid kan dokumenteres, hvorledes sygdomssituationen er. Det er derfor helt afgørende, at myndigheder og husdyrbrancher i et tæt samarbejde kan bekæmpe eventuelle sygdomsudbrud hurtigst muligt. Denne danske tilgang til sygdomsbekæmpelse er anerkendt over hele verden, og danner grundlaget for den danske samhandel og eksport af animalske produkter.

Sporbarhed

Danmark er kendt for sit detaljerede sporbarhedssystem på oksekød. Et system, som indgår som et vigtigt redskab til opretholdelse af det høje niveau af fødevaresikkerhed, dyresundhed og dyrevelfærd i Danmark.

Der er krav om at kreaturer skal være individuelt mærket fra fødslen og skal registreres i det Centrale Husdyrbrugsregister

Dansk sporing

Mærkningsordningen for oksekød skal sikre, at kødet kan spores fra køledisken tilbage til slagteriet, besætningen og gruppen af dyr, som kødet kommer fra

(CHR). CHR indeholder oplysninger om besætningen, herunder hændelser i dyrets liv fx sundhedsstatus og flytninger.

Ved slagting videreføres oplysninger om dyret via slagteriets sporbarhedssystem, således at dyret efter den slagtermæssige behandling kan spores til den enkelte besætning.

Den nyeste udvikling indenfor sporbarhed gør brug af blockchain-teknologien. I hude- og skindproduktion lasermærkes produkterne, hvilket gør det muligt at spore fx skindet fra taksken eller sofaen tilbage til den enkelte dyrs besætning.

Agroindustrien

Nytænkning og innovation indenfor landbrugssektoren kommer i høj grad fra agroindustrien

Agroindustriens innovation og udvikling af nye teknologier til stald og mark giver bæredygtige danske løsninger til gavn for både danske og udenlandske landmænd.

Landbruget er i en rivende udvikling, hvor der stadig stilles øgede krav ift. sporbarhed, miljø og klima. Selv har erhvervet sat en målsætning om klimaneutralitet i 2050. Målet er realistisk, men der er ingen tvivl om, at det kræver nytænkning og innovation. Den udvikling kommer i høj grad fra agroindustrien, der udtænker, skaber og implementerer nye grønne

teknologier og løsninger. Produktporteføljen spænder vidt og indeholder maskiner til markbearbejdning, staldmekanik, gyllehåndtering, genetik, biomassekedler og maskiner til kornhåndtering og foderproduktion. På tværs af porteføljen ses stigende implementering af AgTech, der gennem digitalisering bidrager til bæredygtighed og økonomisk effektivitet på landmandens bedrift.

Stigning i eksporten frem til 2019

Foruden sin væsentlige rolle på hjemmemarkedet, har de agroindustrielle virksomheder siden finanskrisen også haft en stille rolle på de udenlandske markeder. Eksporten har siden 2015 været stødt stigende og slog rekord i 2019, hvor den udgjorde 13,8 milliarder kroner. I 2020 eksporterede den danske agroindustri for 13,7 milliarder kroner. Fremadrettet forventes igen stigende eksport.

Præcisionsteknologier benyttes i stigende grad

I 2020 benyttede 35 pct. af de danske landmænd en form for præcisionsteknologi. Det er en stigning på 7 procentpoint fra 2019. Tendensen er stadig, at især de store landbrug bruger teknologierne. Det betyder, at 70 pct. af det danske landbrugsareal nu dyrkes med en form for præcisionsteknologi. Mest udbredt er stadig brugen af præcisionsstyring, men også forskellige former for sektionstyring vinder frem. Ved sektionstyring opdeles landbrugsredskabet i flere sektioner, der individuelt åbnes og lukkes. Traktorens GPS-system kan derved selv justere redskabets arbejdsbredde og sikre minimalt overlap i forager og kiler på marken.

Tidligere er det estimeret, at brugen af GPS-præcisionsstyring kan reducere brændstofforbruget med 2-4 pct. Præcisionsstyring giver derved både en økonomisk gevinst, men også

en væsentlig klimagevinst. Hvis brugen af præcisionsstyring kombineres med brug af sektionstyring, kan der også opnås anseelige miljøgevinster igennem reduktioner i brugen af planteværn. Ved traditionel marksprøjtning anslås, at det samlede overlap udgør 5-10 pct. Dette kan dog reduceres til under 1 pct., hvis landmanden benytter sektionstyring og GPS-styring.

Brugen af GPS-præcisionsstyring kan reducere brændstofforbruget med 2-4 pct.

Sektionsstyring bruges også i stigende grad på gødningsspredere og såmaskiner. Her betyder det ligeledes, at ressourceforbruget reduceres. Herudover muliggør nye teknologier også, at både gødning og såsæd gradueres. På den måde tildeles gødning og såsæd optimalt efter de gældende vækstforhold, hvorved risikoen for overgødskning og kvælstofudvaskning reduceres til stor værdi for miljø, klima og landmandens økonomi.

Stalden er også i fokus

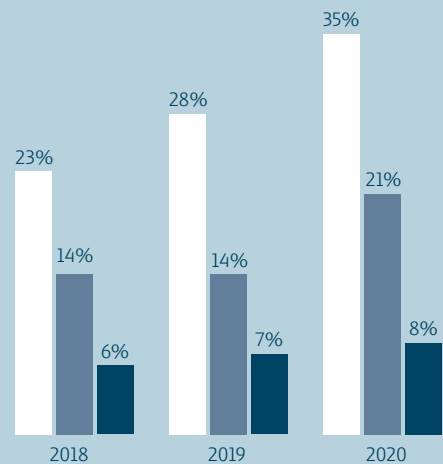
I husdyrproduktion bringes nye grønne løsninger også i spil. Her sikrer udvikling af intelligente staldsystemer, at produktionen har mindst muligt miljø- og klimabelastninger, samtidigt med at dyrevelfærd sættes i højsædet. Løbende sker der energioptimeringer på allerede eksisterende teknologier, der sikrer, at ressourcerne udnyttes bedst muligt, og der sættes fokus på anvendelse af de bedst tilgængelige teknologier (BAT-teknologier).

Det er fx løsninger til hyppig udskrabning af gylle, overdækning af gylletanke, gylleforbrug og luftrensning. Teknologierne er med til at nedbringe fordampningen af klimagasser og lugtgener fra produktionen. Teknologierne til gyllehåndtering sikrer ligeledes en bedre udnyttelse af næringsstofferne i marken.

Samtidigt fokuserer genetik- og fodervirksomhederne på nye virkemidler i biologien. Forskning her har vist, at kvægs klimagasudledning i høj grad afhænger af to ting, 1) fodersammensætningen og 2) koens genetik. Fodervirksomhederne arbejder derfor løbende på optimering af foderblandingerne, mens genetikvirksomhederne undersøger, hvordan der kan selekteres for de køer, der genetisk producerer mindre metan.

Præcisionslandbrug

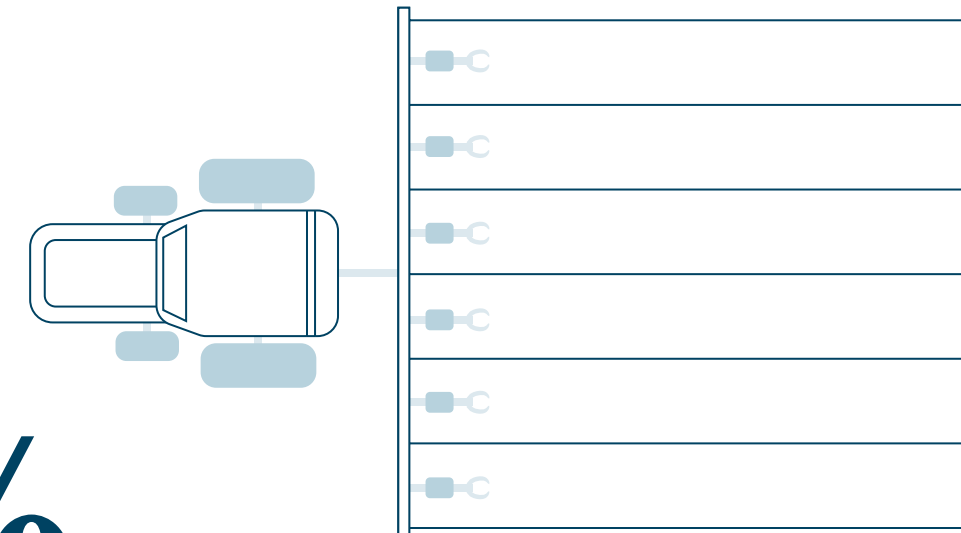
- Præcisionsteknologier i alt
- Sektionsstyring af sprøjter
- Software til planlægning af kvælstofbehov

Kilde: Danmarks Statistik

70%

af det danske landbrugsareal dyrkes med en form for præcisionsteknologi

Danske landmænd og virksomheder vil levere plantebaserede fødevarer til verdens spiseborde

Markedet for plantebaserede fødevarer vokser. En række danske fødevarevirksomheder er med helt fremme i udviklingen, og markedspotentialet er stort. Med en målrettet innovations- og forskningsindsats og udvikling af værdikæderne fra jord til bord kan plantebaserede fødevarer af høj kvalitet blive endnu en dansk styrkeposition, der kan skabe vækst, arbejdspladser og eksport.

Danske fødevarevirksomheder er dygtige til at spotte potentialerne i markedet og udvikle de fødevarer, som efterspørges. Det gælder også markedet for plantebaserede fødevarer, som i disse år vokser. Fra landmandsejede andelselskaber til private fødevarevirksomheder og små start-ups er virksomhederne i gang med at nytænke og innovere og lancere nye, spændende produkter.

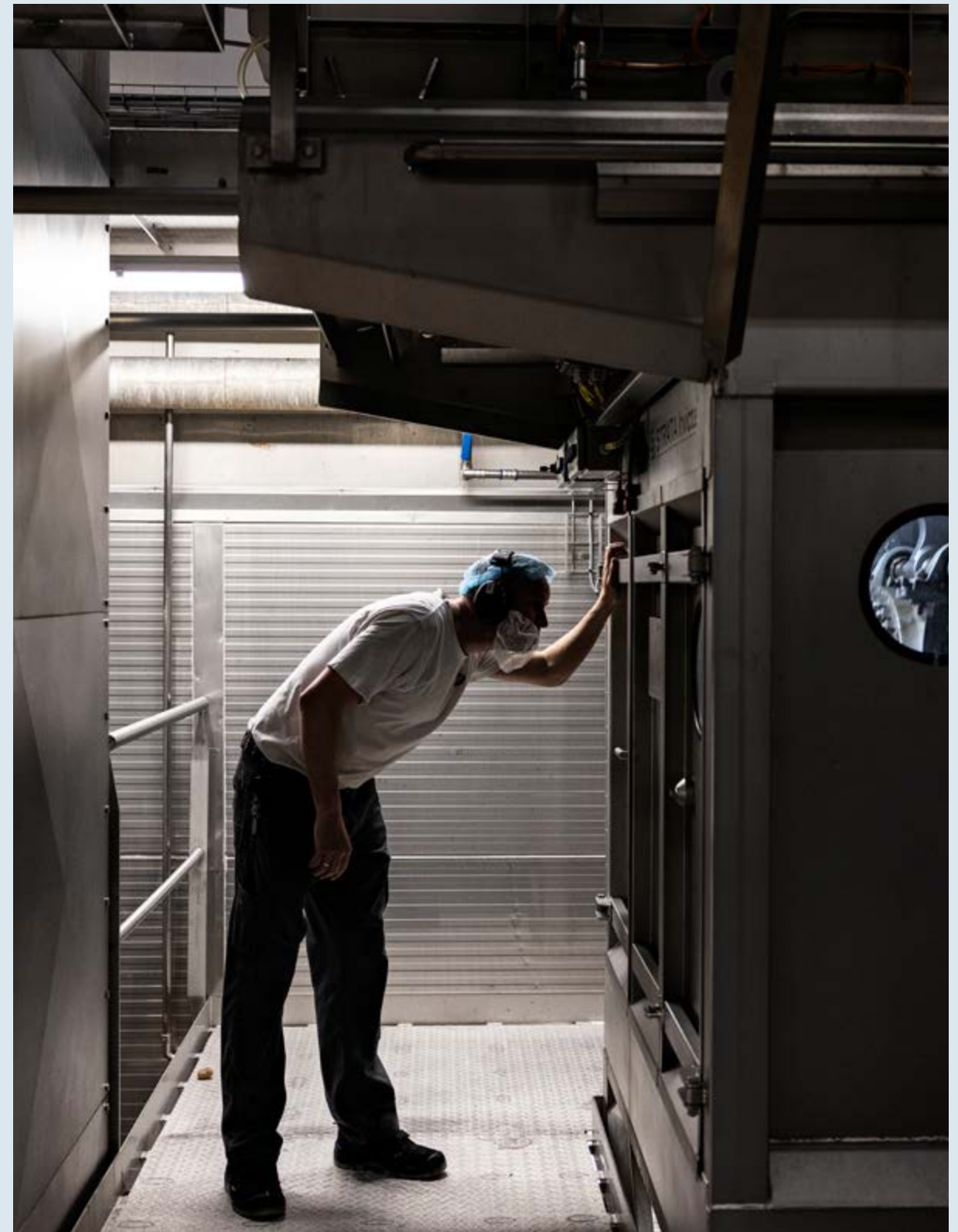
Blandt landmændene er der også stor interesse for at dyrke højværdiafgrøder til dette marked. Vi har netop i Danmark gunstige jord- og klimaforhold til at producere frugt, grøntsager, bælgplanter og kornafgrøder af meget høj kvalitet.

Vi kan udvikle endnu en dansk styrkeposition
Plantebaserede fødevarer har potentiale til at blive en ny, international styrkeposition for Danmark, i lighed med de stærke danske positioner inden for eksempelvis kød og mejeriprodukter.

Et estimat fra SEGES og de danske universiteter peger på, at Danmark kan opnå en andel på 1-3 procent af det globale marked for plantebaserede fødevarer. Det vurderes at ville kunne skabe 9.000-27.000 arbejdspladser. Landbrug & Fødevarer har en uofficiel ambition om – drevet af udviklingen i markedet – at fordoble arealet med planter til mad i 2030. I dag dyrkes der fødevarer på cirka 300.000 hektar.

Danmark kan opnå en andel på 1-3 pct. af det globale marked for plantebaserede fødevarer

Landbrugs- og fødevareklyngen kan blandt andet bygge på:

- en stærk landbrugsfaglighed
- produktion med lavt miljø- og klimaaftryk
- evne til at udvikle kvalitetsfødevarer
- tradition og kompetencer indenfor økologi og clean label

Danmark har derudover en enestående tradition for fødevareforskning og -innovation på universiteterne og GTS-institutterne, men også virksomhederne er gennem egne innovationsafdelinger med helt i front internationalt, hvad angår for eksempel planteforædling og udvikling af special- ingredienser og kvalitetsfødevarer.

Strategi adresserer stort behov for mere forskning og udvikling

Der er behov for mere målrettet forskning og udviklingsarbejde, hvis landmænd og virksomheder skal kunne forløse markedspotentialet.

Derfor har Landbrug & Fødevarer udarbejdet en forsknings- og udviklingsstrategi for plantebaserede fødevarer. Den peger på, hvilke forsknings- og udviklingsmæssige behov der er, for at kunne fremme flere plantebaserede fødevarer 'Made in Denmark'.

Strategien er udarbejdet i samarbejde med Dansk Vegetarisk Forening og Tænk tanken Frej, baseret på input fra en række af klyngens virksomheder og interessenter.

En målrettet forsknings- og udviklingsindsats på området kan bidrage til at skabe nye produkter, nye virksomheder og flere arbejdspladser i fødevarerhvervet samt forøget vækst og indtjening til det danske samfund.

Samarbejdet skal styrkes

I mange tilfælde er der behov for et bedre samarbejde og en bedre sammenhæng i værdikæderne for plantebaserede fødevarer - det vil sige de mange led, der skal til, for at produktet kan komme fra landmandens jord til forbrugernes bord.

Der er for eksempel et konkret behov for tekniske forsøgsfaciliteter og produktionsanlæg og yderligere planteforædling samt novel food godkendelser, så de virksomheder, der forfølger helt nye veje, også får mulighed for at indkøbe råvarer, producere, markedsføre og afsætte produkterne til danske såvel som internationale forbrugere.

Derudover er der behov for at samle de mange forskellige aktører, der arbejder på området, så de kan danne netværk og samarbejde, lige som landmænd, fødevarevirksomheder og aftagere fra dagligvarehandlen og foodservice skal kobles sammen. Derfor samler SEGES og Landbrug & Fødevarer repræsentanter fra alle led til store årlige værdikædemøder. SEGES og Food & Bio Cluster Denmark har også dannet en alliance, som skal styrke jord-til-bord innovation og samarbejde om udvikling af danske plantebaserede fødevarer.

SEGES gennemfører i øvrigt hvert år en række forsøg med sorter, dyrkningsteknikker og høstteknikker, og resultaterne af disse forsøg med proteinafgrøder til fødevarer skal hjælpe landmanden i gang med at dyrke nye typer afgrøder til fødevarer.

Plantebaserede fødevarer

- Markedet for plantebaserede fødevarer ventes at vokse med 11,9 procent årligt. Fra at være et nichemarked vil det blive et mainstreammarked, som i 2027 anslås at udgøre en værdi på 455 milliarder kroner i 2027¹.
- Råvarer: for eksempel frugt og grønt som kan spises direkte eller indgår som ingrediens i et andet produkt
- Forarbejdede plantebaserede produkter – fx brød, havregryn, øl men også nye produkter som havredrik eller tofu.
- Hybridprodukter: er produkter, som er en kombination af animalske råvarer/fødevarer og planteråvarer/plantebaserede fødevarer, fx hakket kød tilsat grøntsager.

¹ <https://www.meticulousresearch.com/product/plant-based-food-products-market-5108>